

โครงการ นำองค์ความรู้เรื่อง "แนวทางการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่วรรณคดีพื้นบ้าน" สู่ชุมชน

แผนงาน พื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

ผลผลิต ผลงานการให้บริการวิชาการ

พันธกิจ ให้บริการวิชาการ ถ่ายทอดเทคโนโลยี น้อมนำแนวพระราชดำริ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้แก่ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ ยกระดับมาตรฐานการให้บริการทางวิชาการ และการทำงานนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยการน้อมนำแนวพระราชดำริเพื่อสนองตอบกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

ยุทธวิธี ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการ การบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

คณะ/สถาบัน/สำนัก มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หลักสูตร/งาน ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

ผู้รับผิดชอบหลัก อาจารย์สุรัสวดี นราพงศ์เกษม

ผู้รับผิดชอบ คณาจารย์หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ภาษาไทย

งบประมาณ 56,800 บาท

หลักการและเหตุผล

วรรณคดีพื้นบ้านประเภทนิทานพื้นบ้านที่แพร่กระจายอยู่ในสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งที่ได้มีการบันทึกไว้และไม่ได้บันทึกไว้ ประกอบไปด้วยนิทานมุขตลก นิทานคติ นิทาน เทพนิยาย นิทานประจำท้องถิ่น นิทานชีวิต และนิทานเรื่องสัตว์ เป็นต้น จากรายงานการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์โครงสร้างนิทานพื้นบ้านไทยมุสลิมภาคใต้ตามทฤษฎีโครงสร้างนิทานของวลาดิเมียร์ พรอพพ์ (2546) ของกิตติสุรางค์ กาฬสุวรรณ พบว่ามีมากกว่า 300 เรื่อง นิทานหลายเรื่องมีเนื้อหาที่อธิบายสภาพสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงสภาพภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น ตลอดจนมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมจากศูนย์กลางของประเทศไทย และกลุ่มประเทศมลายู นอกจากนี้เนื้อหาและโครงสร้างของนิทานหลายเรื่องยังมีความเหมาะสมกับวัยของเยาวชนในระดับการศึกษาต่างๆ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การอ่านหรือชมการแสดงนิทานพื้นบ้านของเยาวชน จึงถือเป็นการเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่นโดยอ้อม ผ่านทางอรรถรสของวรรณคดี เพราะนิทานพื้นบ้านถือเป็นวรรณคดีพื้นบ้านประเภทหนึ่ง การจัดกิจกรรมบริการวิชาการด้วยการนำองค์ความรู้เรื่อง การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ นิทานพื้นบ้านสู่โรงเรียนในรูปแบบการสาธิตกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและกิจกรรมการแสดงละคร จึงเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องวรรณคดีพื้นบ้านที่จะเกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาในท้องถิ่นจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้เรื่องของท้องถิ่น ซึ่งโรงเรียนในท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องการที่จะให้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยได้ให้บริการวิชาการในเรื่องนี้

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านชายแดนใต้ข้างต้น สามารถจัดได้ในรูปแบบกิจกรรมรักการอ่านรักการเล่า (ประกอบด้วยกิจกรรมการอ่านและเล่าเรื่องจากการอ่าน รวมทั้งการประยุกต์การอ่านกับกิจกรรมละครนักอ่าน (reader theatre) ที่นักเรียนเป็นทั้งผู้อ่าน ผู้เล่า และผู้แสดง) อันจะเป็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องนิทานพื้นบ้านควบคู่ไปกับการส่งเสริมทักษะการอ่านให้แก่เยาวชนชายแดนใต้ซึ่งมีปัญหการอ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ในอัตราสูง

การจัดกิจกรรมที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือกิจกรรมการแสดงละครพื้นบ้านแบบเต็มรูปที่ต่างไปจากละครนักอ่าน ในขณะที่ละครนักอ่านเป็นกิจกรรมการละครที่เน้นท่าทางและเรื่อร่างของผู้แสดงมากกว่าฉากและวัสดุประกอบการแสดง ละครแบบเต็มรูปก็จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบอื่นๆ ของการละครโดยสมบูรณ์ กิจกรรมทั้งสองประการดังกล่าวถือเป็นการสาธิตแนวทางการอนุรักษ์ พื้นฟู และเผยแพร่วรรณคดีพื้นบ้าน และถือเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ในเชิงปฏิบัติการ เพื่อหวังผลให้สถานศึกษาได้มีแบบอย่างและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาและชุมชนใกล้เคียงได้ในวาระต่อไป

อนึ่งหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการวรรณคดีท้องถิ่น , รายวิชาการอ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ และรายวิชาการจัดทำหนังสือนิทานสำหรับเด็ก ที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมดังกล่าว การจัดกิจกรรมเผยแพร่นิทานพื้นบ้านสู่สถานศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงถือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ได้พัฒนานักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วย ถือเป็นการบูรณาการการบริการวิชาการกับวิชาเรียนในอีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้ การจัดโครงการนำองค์ความรู้เรื่อง “แนวทางการอนุรักษ์ พื้นฟู และเผยแพร่วรรณคดีพื้นบ้าน” สู่ชุมชน ในปี 2560 ที่ผ่านมา ถือได้ว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก โดยมีนักเรียนเข้าร่วมโครงการ 300 คน จากโรงเรียน 4 แห่ง เกินเป้าหมายที่วางไว้ จำนวน 200 คน ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ อยู่ในระดับมาก 4.28 และจากการติดตามนางานบริการวิชาการไปใช้ประโยชน์หรือผลกระทบต่อชุมชน พบว่าโรงเรียนทั้ง 4 แห่งได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากโครงการไปจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนอีกด้วย นับได้ว่าโครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการตามที่ได้กำหนดไว้ และควรเผยแพร่องค์ความรู้แก่โรงเรียนอื่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้เรื่อง “แนวทางการอนุรักษ์ พื้นฟู และเผยแพร่วรรณคดีพื้นบ้าน” ด้วยการสาธิตกิจกรรมรักการอ่านรักการเล่า และการแสดงละครพื้นบ้านแก่สถานศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้

เป้าหมาย

■ เชิงปริมาณ

1. ได้จัดกิจกรรมรักการอ่านรักการเล่า และกิจกรรมการแสดงละครพื้นบ้านจำนวน 4 ครั้ง ในสถานศึกษาจำนวน 4 แห่ง
2. นักเรียนจำนวนประมาณ 200 คน ได้เข้าร่วมกิจกรรม รักการอ่านรักการเล่า และกิจกรรมการแสดงละครพื้นบ้าน
3. นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 40 คน ได้พัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมในโรงเรียน

▪ **เชิงคุณภาพ**

1. นักเรียนในสถานศึกษาเป้าหมายมีความรู้เรื่องวรรณคดีพื้นบ้านชายแดนใต้และได้พัฒนาทักษะการอ่านการเล่าเรื่อง และการแสดงละครนักเรียน
2. นักเรียนในสถานศึกษาเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ และซาบซึ้งในอรรถรสของวรรณคดีพื้นบ้านที่สื่อสารผ่านการแสดงละคร
3. สถานศึกษา อันประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง มีองค์ความรู้เรื่อง “แนวทางการอนุรักษ์ พื้นฟู และเผยแพร่วรรณคดีพื้นบ้าน
4. นักศึกษาที่เรียนรายวิชาวรรณคดีท้องถิ่น, การอ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ และรายวิชาการจัดทำหนังสือ นิทานสำหรับเด็ก ได้พัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมในโรงเรียน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ (ระดับผลผลิต ระดับผลิตภัณฑ์ และระดับผลกระทบ)

▪ **ตัวชี้วัดผลผลิต**

1. ได้นิทานพื้นบ้านที่คัดเลือกเพื่อการแสดงจำนวน 4 เรื่อง มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านการเล่า และการแสดงละครจำนวน 4 ครั้ง ในสถานศึกษา 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนในจังหวัดปัตตานี 1 แห่ง โรงเรียนในจังหวัดนราธิวาส 1 แห่ง และโรงเรียนในจังหวัดยะลา 2 แห่ง
2. นักเรียนสังกัดสถานศึกษา 4 แห่ง จำนวนแห่งละ 50 คน รวม 200 คน ได้เข้าร่วมกิจกรรมรักการอ่านรักการเล่า และกิจกรรมการแสดงละครพื้นบ้าน
3. นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยที่ร่วมจัดกิจกรรมจำนวน 40 คน ได้ฝึกทักษะการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ในสถานศึกษา

▪ **ตัวชี้วัดผลลัพธ์**

1. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การเล่า และการแสดงละคร จำนวน 4 ครั้งในสถานศึกษา จำนวน 4 แห่ง มีผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการแต่ละครั้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 200 คน มีความรู้ ความเข้าใจ และซาบซึ้งในอรรถรสของวรรณคดีพื้นบ้านที่สื่อสารผ่านกิจกรรมรักการอ่านรักการเล่า และการแสดงละครพื้นบ้าน โดยนักเรียนจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 สามารถถ่ายทอดผ่านการเล่า การแสดง หรือการสนทนา ได้
3. นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยที่ร่วมจัดกิจกรรมจำนวน 40 คน ได้ใช้ความรู้จากรายวิชาเรียนบูรณาการกับการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนจำนวน 4 ครั้ง โดยผลการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งมีประสิทธิภาพไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

▪ **ตัวชี้วัดผลกระทบ**

1. สถานศึกษาจำนวนอย่างน้อยร้อยละ 50 มีแนวทางในการอนุรักษ์ พื้นฟู และเผยแพร่วรรณคดีพื้นบ้านของตนเอง และได้ขยายผล ให้มีกิจกรรมการอ่านการเล่า การแสดงละคร หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่ได้ประยุกต์ขึ้น
2. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อยร้อยละ 50 มีนิสัยรักการอ่าน และมีความสนใจในวรรณคดีพื้นบ้านมากขึ้น โดยสำรวจได้จากพฤติกรรมการอ่านและการใช้ห้องสมุด
3. นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ที่ร่วมจัดกิจกรรมได้นำความรู้และประสบการณ์จากการจัดกิจกรรมไปประยุกต์ใช้กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หรือการประกอบอาชีพในอนาคตโดยสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหรือกิจกรรมการแสดงละครพื้นบ้านได้

แผนการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมสำคัญ	จำนวนเงิน				
	ไตรมาสที่ 1	ไตรมาสที่ 2	ไตรมาสที่ 3	ไตรมาสที่ 4	รวม
1. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ นักศึกษาผู้เป็นคณะทำงานจำนวน 40 คน	-	-	-	-	-
2. จัดกิจกรรมรักการอ่านรักการ เล่า และการแสดงละครพื้นบ้าน ให้แก่สถานศึกษาในจังหวัด ชัยแดนภาคใต้ จำนวน 4 แห่ง รวม 4 ครั้ง	-	-	56,800	-	56,800
รวม	-	-	56,800	-	56,800

กรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง

โครงการ	งบประมาณ	ประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า			
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
นำองค์ความรู้เรื่อง “แนวทางการ อนุรักษ์ พื้นฟู และเผยแพร่ วรรณคดีพื้นบ้าน” สู่ชุมชน	56,800	62,900	70,000	75,000	80,000

รายละเอียดงบประมาณปี 2561

กิจกรรมที่ 1 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ นักศึกษาผู้เป็นคณะทำงาน (ไม่ใช้งบประมาณ)
โดยวิทยากรจากภายนอก

กิจกรรมที่ 2 จัดกิจกรรมรักการอ่านรักการเล่า และการแสดงละครพื้นบ้านให้แก่สถานศึกษาในจังหวัด
ชัยแดนภาคใต้

งบรายจ่าย	งบประมาณ				
	งบแผ่นดิน	งบบ.กศ.	งบค.ปช.	บัณฑิตศึกษา	รวม
งบรายจ่ายอื่น	56,800	-	-	-	56,800
ค่าตอบแทน	36,000	-	-	-	36,000
- ค่าสมนาคุณวิทยากร จำนวน 5 คน จำนวน 4 วัน วันละ 6 ชม. ชม.ละ 300 บาท	36,000	-	-	-	36,000

งบรายจ่าย	งบประมาณ				
	งบแผ่นดิน	งบบ.กศ.	งบกศ.ปช.	บัณฑิตศึกษา	รวม
ค่าใช้จ่าย	14,900	-	-	-	14,900
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มของ ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 200 คน คนละ 2 มือ มือละ 25 บาท	10,000	-	-	-	10,000
- ค่าเช่าเหมารถและค่าน้ำมัน เชื้อเพลิงเดินทางไปจัดกิจกรรม จำนวน 4 ครั้ง	3,000	-	-	-	3,000
- ค่าจ้างถ่ายเอกสารจัดทำเล่มสรุป โครงการบริการวิชาการ จำนวน 5 เล่ม เล่มละ 200 บาท	1,000	-	-	-	1,000
- ค่าจ้างทำป้ายไว้นิล ขนาด 3x3 เมตร ตารางเมตรละ 300 บาท	900	-	-	-	900
ค่าวัสดุ	5,900	-	-	-	5,900
- ค่าวัสดุสำนักงาน	5,900	-	-	-	5,900
รวม	56,800	-	-	-	56,800

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและพัฒนาความรู้เรื่องท้องถิ่นตามความต้องการ รวมถึงนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและซาบซึ้งในอรรถรสของวรรณคดีพื้นบ้านชายแดนภาคใต้ และได้พัฒนาทักษะการอ่าน การเล่าเรื่อง และการละคร

ลงชื่อ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพร สุนทรนนท์)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผู้เสนอโครงการ

ลงชื่อ

.....
(อาจารย์ ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ)
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ

ผู้ตรวจสอบโครงการ

ลงชื่อ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ โยธาทิพย์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ผู้อนุมัติโครงการ